

El marc legal de la formació afectiva i sexual a Catalunya

A continuació s'ofereix una petita "antologia" de textos legals de l'àmbit educatiu que s'han de considerar el marc legal per introduir la formació afectivosexual als centres educatius en totes les seves etapes.

LEC

(Atenció a la redacció en masculí: "els alumnes"...)

Principis rectors del sistema educatiu

- i) **El respecte i el coneixement del propi cos.***
- j) **El foment de la pau i el respecte dels drets humans.***
- m) **La coeducació i el foment de la igualtat real i efectiva entre dones i homes.***
- q) **L'exclusió de qualsevol mena de proselitisme o adoctrinament.***

2. El sistema educatiu es regeix pels principis específics següents:

- a) **La formació integral de les capacitats intel·lectuals, ètiques, físiques, emocionals i socials dels alumnes que els permeti el ple desenvolupament de la personalitat, amb un ensenyament de base científica, que ha d'ésser laic, d'acord amb l'Estatut, en els centres públics i en els centres privats en què ho determini llur caràcter propi.***
- b) **La vinculació entre pensament, emoció i acció que***

contribueixi a un bon aprenentatge i condueixi els alumnes a la maduresa i la satisfacció personals.

Dret a una educació integral

Els alumnes tenen dret a rebre una educació integral, orientada al ple desenvolupament de la personalitat, amb respecte als principis democràtics de convivència i als drets i les llibertats fonamentals.

Currículum

2. El currículum s'orienta, entre altres finalitats, a la consecució dels objectius següents:

e) *Aconseguir que **els alumnes assoleixin un coneixement adequat del propi cos** i adquireixin habilitats físiques i esportives.*

g) *Capacitar els alumnes per a l'exercici de la ciutadania, **amb respecte als drets i les llibertats fonamentals de les persones i als principis bàsics de la convivència democràtica.***

CURRÍCULUM EDUCACIÓ INFANTIL

*La finalitat de l'educació infantil és **contribuir al desenvolupament emocional i afectiu**, físic i motor, social i cognitiu dels infants, proporcionant-los un clima i entorn de confiança on se sentin acollits i amb expectatives d'aprenentatge. L'acció educativa ha de **permetre el desenvolupament afectiu**, el creixement personal dels infants, **la formació d'una imatge positiva i equilibrada d'ells mateixos**, el descobriment de l'entorn, **de les possibilitats del seu propi cos**, del moviment i dels hàbits de control corporal, perquè actuïn cada vegada d'una manera més autònoma; **la possibilitat***

d'experimentar, de relacionar-se i de comunicar-se amb les altres persones, infants i persones adultes, per mitjà dels diferents llenguatges, establint vincles i relacions amb les corresponents pautes elementals de convivència, de relació i de respecte al principi de no-discriminació.

EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Dels principis generals cal destacar:

*1.3 L'educació primària s'organitzarà d'acord amb els principis d'educació comuna i la implantació d'un nou model educatiu **basat en la filosofia coeducadora que disminueixi el sexisme i l'androcentrisme, el reconeixement de la diversitat afectivosexual** i la valoració crítica de les desigualtats, així com l'atenció a la diversitat de l'alumnat, amb la finalitat que pugui assolir els objectius de l'etapa. Es posarà una especial atenció a l'adquisició de les competències bàsiques, a la detecció i tractament de les dificultats d'aprenentatge tan bon punt es produeixin, a la tutoria i orientació educativa de l'alumnat i a la relació amb les famílies per donar suport al procés educatiu dels seus fills i filles.*

Finalitat

La finalitat de l'educació primària és proporcionar a tots els nens i les nenes les competències que els permetin assegurar el seu desenvolupament personal i social; adquirir les habilitats i les competències culturals i socials relatives a l'expressió i comprensió oral, a la lectura i a l'escriptura, al càlcul, **a la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, a l'autonomia personal, la coresponsabilitat i la interdependència personal**, a la resolució

de problemes i als coneixements bàsics de la ciència, la cultura i la convivència, **el rebuig de tot tipus de comportaments discriminatoris per raó de sexe;** desenvolupar la competència d'expressar el que s'ha après, d'explicar amb raons coherents, fiables i ben justificades el seu punt de vista i la seva opinió, de saber escoltar el punt de vista dels altres amb respecte i d'arribar a acords quan sigui necessari; desenvolupar les habilitats socials, d'esforç, treball i estudi; expressar el sentit artístic, la creativitat i l'afectivitat; i conèixer els elements bàsics de la llengua, la història, la geografia i les tradicions pròpies de Catalunya que permetin el seu arrelament.

Els objectius de l'educació primària relacionats amb la formació afectivosexual són els següents:

c) Adquirir habilitats per **mantenir i millorar el clima de convivència, i per prevenir i resoldre conflictes de manera pacífica tant en l'àmbit familiar com en l'àmbit escolar i social.**

d) **Conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones, facilitar que les noies i els nois elaborin una imatge de si mateixos positiva i equilibrada i adquireixin autonomia personal, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones** i la no-discriminació de persones amb discapacitats; defensar l'aplicació dels drets humans en tots els àmbits de la vida personal i social, sense cap tipus de discriminació.

j) **Desenvolupar les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en la manera de relacionar-se amb els altres, així com una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol mena i als estereotips sexistes.**

l) Valorar la importància de la higiene i de la salut, **acceptar el**

propi cos i el dels altres, respectar les diferències i utilitzar l'educació física i l'esport per afavorir el desenvolupament personal i social.

ESO

Cal tenir ben presents els principis generals de l'ESO:

*1.3 L'educació secundària obligatòria s'organitza d'acord amb els principis d'educació comuna i **s'orienta a disminuir el sexisme i l'androcentrisme, al reconeixement de la diversitat afectivosexual** i a la valoració crítica de les desigualtats, així com a l'atenció a la diversitat de l'alumnat, amb la finalitat que pugui assolir els objectius generals de l'etapa.*

És important rellegir el referent a la **finalitat** d'aquesta etapa educativa:

*2.1 La finalitat de l'educació secundària obligatòria és proporcionar a tots els nois i les noies una educació que els permeti assegurar un desenvolupament personal sòlid, adquirir les habilitats i les competències culturals i socials relatives a l'expressió i comprensió oral, a l'escriptura, al càlcul, **a la resolució de problemes de la vida quotidiana, al rebuig de tot tipus de comportaments discriminatoris per raó de sexe, la igualtat de drets i oportunitats entre dones i homes, l'autonomia personal, la corresponsabilitat i la interdependència personal ...***

Els **objectius** a assolir en el desenvolupament de les habilitats i les competències han de permetre als nois i a les noies:

c) Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar els estereotips que suposin discriminació entre homes i dones.

d) Enfortir les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i amb la relació amb els altres, **i rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre els conflictes pacíficament.**

p) Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits de salut i incorporar la pràctica de l'activitat física i l'esport a la vida quotidiana per afavorir el desenvolupament personal i social. **Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seva diversitat.**

BATXILLERAT

El batxillerat té com a finalitat **proporcionar a l'alumnat formació, maduresa intel·lectual i humana, coneixements i habilitats** que li permetin desenvolupar funcions socials i incorporar-se a la vida activa amb responsabilitat i competència **sense els condicionants de gènere**. Així mateix, ha de capacitar l'alumnat per accedir a l'educació superior.

Com a **objectius** el batxillerat ha de contribuir a desenvolupar en els alumnes i les alumnes les capacitats que els permetin:

b) **Consolidar una maduresa personal i social** que els permeti actuar d'una manera responsable i autònoma i desenvolupar el seu esperit crític. Preveure i resoldre pacíficament els conflictes personals, familiars i socials.

<http://www.xarxadedonesperlasalut.org/edusexafectiva.html>

c) **Fomentar la igualtat efectiva de drets i oportunitats entre homes i dones, analitzar i valorar críticament les desigualtats existents i impulsar la igualtat real** i la no-discriminació de les persones amb discapacitat.